

**Likabehandlingsplan &
Plan mot kränkande behandling
2026-2027**

Innehållsförteckning

1. Värdegrund	2
2. Bakgrund	2
3. Begrepp	3
4. Regler, lagar och rättsliga påföljder	4
5. Skolans rutiner och stödåtgärder vid incidenter	5
6. Vuxna som utsatts eller utsätter andra för diskriminering eller annan kränkande behandling.....	6
7. Medel för kartläggning.....	7
8. Utvärdering av åtgärder som planerades för läsåret 2025-2026	7
Fritids utvärdering.....	7
9. Skolans rutiner och grundläggande förhållningssätt	10
10. Mål och aktiva åtgärder för läsåret 2026-2027	10
11. Uppföljning och utvärdering	12

Likabehandlingsplan och Plan mot kränkande behandling för Sidsjö Fristående Grundskola

1. Värdegrund

Genom att visa varandra ömsesidig respekt och engagemang skapar vi en trygg miljö.

2. Bakgrund

Likabehandlingsarbete handlar om att värna om elevernas mänskliga rättigheter och att implementera FN:s barnkonvention i skolan. Elever har ett rättsskydd som är likvärdigt det som finns för skolans anställda. Alla skolor är skyldiga att upprätta en likabehandlingsplan enligt "Lag (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever".

Rätten till likabehandling hör till de mänskliga rättigheterna. Planen skall därför syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.

Skolan ska även upprätta en plan mot kränkande behandling enligt skollagen (2010:800). Denna ska delge en översikt av de åtgärder som behövs för att förhindra kränkande behandling av barn och elever. Skolans planer för läsåret 2026-2027 delges i detta dokument.

3. Begrepp

Nedan följer definitioner av olika begrepp.

Diskriminering

Diskriminering är när någon missgynnas eller kränks indirekt på grund av skolans struktur (regler, förhållningssätt, kultur) vilket inskränker en elevs rättigheter, eller via direkt missgynnande särbehandling. För att det ska kallas diskriminering ska behandlingen ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna:

- kön
- etnicitet
- religion eller annan trosuppfattning
- sexuell läggning
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- funktionsvariation
- ålder

Kränkande behandling

Kränkande behandling kallas den handling som inte kan kopplas till någon diskrimineringsgrund men som kränker ett barn eller en elevs värdighet och kan vara:

- Fysiska: slag, knuffar, sparkar, fasthållning
- Verbala: förolämpningar, öknamn, könsord, svordomar, hot
- Psykosociala: miner, gester, suckar, blickar, ryktesspridning, utfrysning
- I text-/bildform: sms, mms, e-post, sociala medier, lappar, brev, klotter

Trakasserier och sexuella trakasserier

Trakasserier är ett agerande som kränker en persons värdighet kopplat till diskrimineringsgrunderna; kön, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, funktionsvariation eller ålder. Skillnaden mellan diskriminering är att trakasserier inte är missgynnande, utan kränkande.

Sexuella trakasserier är när kränkningarna har en sexuell karaktär.

Mobbning

Mobbning är när en person blir utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier vid upprepade tillfällen.

Vardagliga konflikter och dispyter

Konflikter hör till vardagen och är en drivkraft till förändring och utveckling. Elever kan ofta lösa konflikter på egen hand men behöver ibland få vägledning från vuxna.

4. Regler, lagar och rättsliga påföljder

Förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling

Skolan är skyldig att agera för att ingen ska utsättas för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling. Detta anges i "lag (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever".

Som elev eller personal kan man således bli polisanmäld, åtalad och dömd om man utsätter andra för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling. Rubriceringen vid sådana åtal kan då bli t ex förtal, olaga hot, hets mot folkgrupp eller misshandel. Vid åtal om t ex misshandel (vilket kan handla om sparkar, knuffar, slag) ligger straffsatsen från böter till två års fängelse.

Förbud mot repressalier

Barn/elev som anmält någon eller själv varit föremål för utredning om brott mot lagen får inte bestraffas. Om en elev anmäler att hen blivit utsatt för trakasserier eller någon form av kränkande behandling är skolan enligt lagen skyldig att utreda detta och att förhindra att det fortsätter. Det gäller kränkningar från såväl personalen som mellan barn/elever.

Skadestånd

Genom lagen 2006:67 får barn och elever en förbättrad möjlighet till skadestånd för såväl diskriminering som annan kränkande behandling. Skadestånd kan utgå om ansvarig i verksamheten inte följer lagens skyldigheter. Mål om skadestånd enligt denna lag handläggs i allmän domstol.

Tillsyn

Det finns flera olika myndigheter som har tillsyn över att lagen följs. Handlingar och uppträdande som kränker en persons värdighet och som har samband med de sju diskrimineringsgrunderna hanteras av:

Kön – Jämställdhetsombudsmannen

Etnisk tillhörighet samt religion – ombudsmannen mot etnisk diskriminering

Sexuell läggning – ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning

Funktionshinder – handikappombudsmannen

Inom skolverket finns även en barn- och elevombudsman som har till uppgift att se till att skolorna följer lagen mot diskriminering och annan kränkande behandling. Ett uppträdande som utan att vara trakasserier, kränker ett barns/elevs värdighet kommer att tillses av denne ombudsman. Dessa uppträdanden kan även komma att hanteras i domstol enligt brottsbalken.

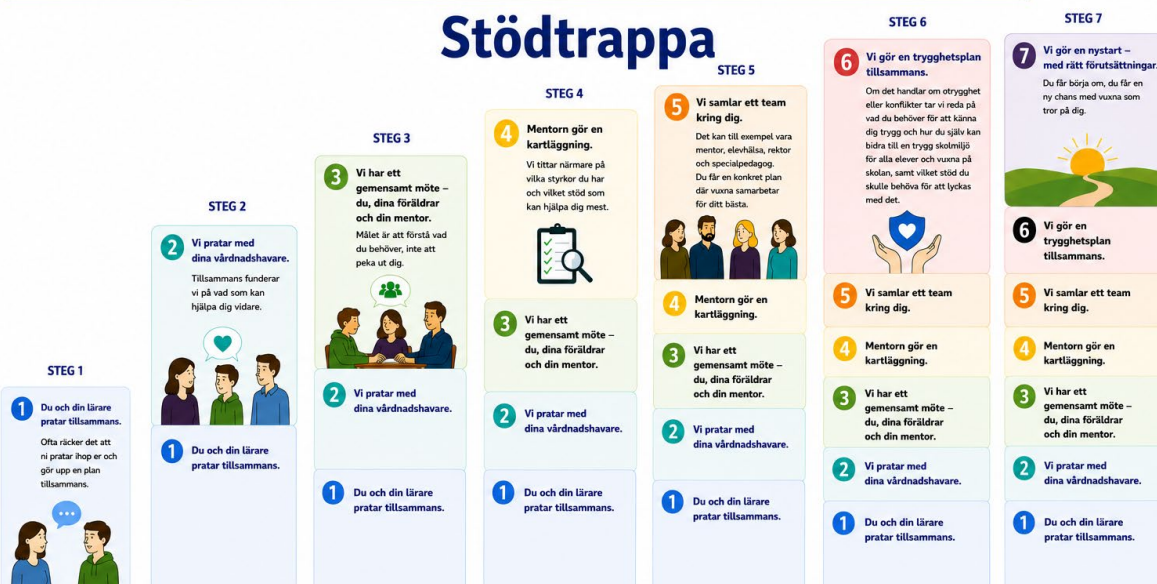
5. Skolans rutiner och stödåtgärder vid incidenter

Oberoende av nivå på stödtrappan kan beslut om disciplinära åtgärder fattas.

Disciplinära åtgärder är åtgärder som under vissa förutsättningar får användas om en elev stör ordningen, uppträder olämpligt eller på annat sätt inverkar negativt på tryggheten och studieron. De disciplinära åtgärderna får inte användas som bestraffning. Syftet med åtgärderna är att de ska leda till ett ändrat beteende hos eleven och skapa en bättre skolsituation för såväl eleven själv som för övriga elever och personalen.

De disciplinära åtgärderna i skollagen är:

- utvisning ur undervisningslokalen
- kvarsittning
- skriftlig varning
- tillfällig omplacering
- tillfällig placering utanför den egna skolan
- avstängning
- omhändertagande av föremål

Rutiner och stödåtgärder i text:

Oberoende av nivå på stödtrappan kan beslut om disciplinära åtgärder fattas.

Disciplinära åtgärder är åtgärder som under vissa förutsättningar får användas om en elev stör ordningen, uppträder olämpligt eller på annat sätt inverkar negativt på tryggheten och studieron. De disciplinära åtgärderna får inte användas som bestraffning. Syftet med åtgärderna är att de ska leda till ett ändrat beteende hos eleven och skapa en bättre skolsituation för såväl eleven själv som för övriga elever och personalen.

De disciplinära åtgärderna i skollagen är:

- utvisning ur undervisningslokalen
- kvarsittning
- skriftlig varning
- tillfällig omplacering
- tillfällig placering utanför den egna skolan
- avstängning
- omhändertagande av föremål

Stödtrappan

Steg 1

1. Du och din lärare pratar tillsammans.

Ofta räcker det att ni pratar ihop er och gör upp en plan tillsammans.

Steg 2

2. Vi pratar med dina vårdnadshavare.

Tillsammans funderar vi på vad som kan hjälpa dig vidare.

Steg 3

3. Vi har ett gemensamt möte – du, dina föräldrar och din mentor.

Målet är att förstå vad du behöver, inte att peka ut dig.

Steg 4

4. Mentorn gör en kartläggning.

Vi tittar närmare på vilka styrkor du har och vilket stöd som kan hjälpa dig mest.

Steg 5

5. Vi samlar ett team kring dig.

Det kan till exempel vara mentor, elevhälsa, rektor och specialpedagog. Du får en konkret plan där vuxna samarbetar för ditt bästa.

Steg 6

6. Vi gör en trygghetsplan tillsammans.

Om det handlar om otrygghet eller konflikter tar vi reda på vad du behöver för att känna dig trygg och hur du själv kan bidra till en trygg skolmiljö för alla elever och vuxna på skolan, samt vilket stöd du skulle behöva för att lyckas med det.

Steg 7

7. Vi gör en nystart – med rätt förutsättningar.

Du får börja om, du får en ny chans med vuxna som tror på dig.

6. Vuxna som utsatts eller utsätter andra för diskriminering eller annan kränkande behandling

Om det framkommer att en vuxen utsatt en elev eller en annan vuxen för diskriminering eller kränkande behandling skall detta anmälas till och hanteras av arbetsgivaren. Det åligger i detta fall arbetsgivaren att utreda och åtgärda detta. Vid samtal med arbetsgivaren kan även skyddsombudet kallas.

För att motverka och förebygga detta förs en kontinuerlig dialog mellan arbetsledning och arbetstagare genom till exempel medarbetarsamtal och/eller arbetsplatsträffar där det finns möjlighet att prata om värdegrund och förhållningssätt. Det är även av vikt att jobba med personalens trivsel och välbefinnande. Om det är rektor som utför en kränkning mot elev eller personal rapporteras och hanteras detta av huvudman.

7. Medel för kartläggning

- Elevenkät: Elevenkät genomförs under vårterminen
- Föräldraenkät: Genomförs varje vårtermin
- Incidentrapporter
- Möten med elevrådet: ca 3 ggr/termin
- Arbetslagsmöten: Regelbundet enligt separat schema
- Elevrundor: 2 gånger/termin
- Utvecklingssamtal: Mentor ansvarar och rapporterar vid behov till rektor

8. Utvärdering av åtgärder som planerades för läsåret 2025-2026

Fritids utvärdering

Under året har fritidshemmet arbetat kontinuerligt med att stärka elevernas respekt för varandra och för de vuxna genom samtal, närvaro i vardagen och stöd vid konflikter. Arbetet med minimedling har varit ett viktigt verktyg och personalen ser behov av att fortsätta utveckla detta arbete genom mer tid och fortbildning.

Arbetet med ordningsregler har skett löpande genom påminnelser och tydliggörande av regler i verksamheten. Arbetslaget ser dock behov av att bli mer konsekventa för att skapa tydligare ramar för eleverna. Det finns även behov av bättre information kring regler och rutiner till vikarier.

För att skapa en lugn och trygg miljö har eleverna ofta delats in i mindre grupper och personalen arbetar aktivt med att anpassa aktiviteter och påminna om ljudnivå. Arbetslaget upplever att detta bidrar till bättre studiero och en tryggare miljö.

Vid situationer där elever blivit utsatta eller kränkta har personalen arbetat med uppföljning, dokumentation, kontakt med vårdnadshavare samt samtal och medling mellan elever. Arbetslaget upplever att eleverna möts av trygga och tillgängliga vuxna, men ser samtidigt behov av att bli bättre på att dokumentera återkommande händelser.

Arbetet med allas lika värde har varit en naturlig del av verksamheten under året. Personalen arbetar aktivt för att alla elever ska känna sig välkomna och behandlade lika, samt för att stärka ett respektfullt språkbruk och bemötande mellan eleverna.

Utvärdering av arbetslaget F-3

Under året har arbetslaget arbetat aktivt för att främja respekt, inkludering och allas lika

värde genom värdegrundsarbete, Tillsammans-tid, mentorsgrupper och olika gemensamma aktiviteter. Arbetet med Bråka smartare, Kompis-magnet och tema Hälsa har gett eleverna möjlighet att utveckla sin förståelse för respektfulla relationer, samarbete och självkänsla. Arbetslaget ser att de åldersblandade mentorsgrupperna bidrar till ökad trygghet och gemenskap mellan elever i olika årskurser. De förebyggande kompassamtalen som genomförts i årskurs 3 har varit positiva och bedöms vara en arbetsmetod som bör utvecklas vidare i samtliga årskurser.

Arbetet med ordningsregler har präglats av att eleverna varit delaktiga i att ta fram trivselregler och att personalen gemensamt påmint om och följt upp dessa under skoldagen. Arbetslaget upplever att arbetet bidrar till ökad tydlighet kring förväntningar och ett respektfullt språkbruk, men ser behov av att fortsätta synliggöra och regelbundet följa upp reglerna tillsammans med eleverna.

För att skapa studiero har arbetslaget arbetat med ljudometer och samtal kring ljudnivå och röstlägen. Trots detta upplevs ljudnivån fortfarande som en utmaning, bland annat på grund av många elever i små klassrum. Arbetslaget ser därför ett fortsatt behov av att utveckla arbetet kring ljudmiljö och elevernas medvetenhet om sitt tonläge.

När det gäller trygghet upplever arbetslaget att mentorsgrupperna bidrar till att eleverna lär känna varandra över årskursgränserna och skapar en tryggare skolmiljö. Samtidigt framkommer att många konflikter uppstår på raster och att elever ibland upplever att det inte finns tillräckligt med tid för vuxna att reda ut situationer direkt när de inträffar.

Arbetslaget upplever att de vuxna på skolan agerar när de får kännedom om konflikter eller kränkningar, men ser ett behov av ökad samverkan mellan lärare, fritidspersonal och rastvärdar för att skapa en gemensam bild av elevernas situation och säkerställa att elever upplever att de får det stöd de behöver. Detta bedöms vara ett viktigt utvecklingsområde för att ytterligare stärka elevernas trygghet och tillit till skolans vuxna.

Utvärdering av arbetslaget 4-6

Under året har arbetslaget arbetat både förebyggande och främjande för att stärka trygghet, respekt och likabehandling. Arbetet har skett både på individ- och gruppnivå, med stöd av kurator, och arbetslaget upplever att de aktiva åtgärderna i stort har bidragit positivt till måluppfyllelsen.

Personalen har arbetat kontinuerligt med att synliggöra och följa upp skolans ordningsregler. Arbetslaget upplever att eleverna i huvudsak känner till reglerna, men att vissa områden, såsom att inte springa inomhus, använda inneskor och lämna in mobiltelefoner, fortsatt är utmanande och behöver prioriteras även framöver.

För att skapa studiero har personalen arbetat med tydliga förväntningar och gemensamma förhållningssätt. Arbetslaget ser dock att studiero fortfarande är ett utvecklingsområde och

att vissa elever, särskilt på mellanstadiet, behöver mer stöd i sociala situationer och under raster.

När konflikter eller incidenter uppstått upplever arbetslaget att samarbetet mellan personal fungerat väl. Rutinerna för dokumentation och uppföljning är etablerade och bidrar till att händelser hanteras på ett strukturerat sätt. Eleverna vet i regel vilka vuxna de kan vända sig till för stöd, men arbetslaget ser behov av att fortsätta stärka elevernas kunskap om likabehandlingsplanen och skolans trygghetsarbete.

Sammantaget bedömer arbetslaget att årets arbete har bidragit till ökad trygghet och tydlighet för eleverna. Samtidigt ser man behov av fortsatt arbete med studiero, gruppstärkande aktiviteter, ökad vuxennärvaro på raster samt stärkt samverkan mellan skola och fritids för att ytterligare utveckla trygghetsarbetet.

Utvärdering av arbetslaget 7-9

Under året har arbetslaget arbetat med att främja respekt, trygghet och likabehandling genom värdegrundsarbete, mentorskap och ett aktivt arbete kring skolans ordningsregler. Arbetslaget upplever att det finns tydliga regler och strukturer i verksamheten, men ser behov av ökad samsyn kring hur regler och konsekvenser tillämpas för att skapa större tydlighet och likvärdighet för eleverna.

För att främja studiero har personalen arbetat med tydliga lektionsstrukturer och stöttat eleverna i att ta ansvar för arbetsmiljön. Tillgång till grupprum har underlättat arbetet, men studiero är fortsatt ett område som behöver utvecklas vidare.

Arbetslaget upplever att tryggheten mellan eleverna har påverkats av att de åldersblandade mentorsgrupperna tagits bort. Relationer mellan elever och vuxna bedöms vara en viktig skyddsfaktor, och personalen ser ett behov av fler tillfällen för mentorsgrupper att träffas samt ett fortsatt utvecklat fadderarbete för att stärka gemenskapen på skolan. När konflikter eller kränkningar uppstår arbetar personalen med uppföljning och dokumentation, och elevakterna används mer aktivt än tidigare.

Arbetslaget upplever att de flesta elever vet vilka vuxna de kan vända sig till vid behov av stöd, men resultaten från trygghetsenkäter visar att detta inte gäller alla elever. Därför finns ett fortsatt behov av att stärka relationerna mellan elever och vuxna samt tydliggöra skolans stödstrukturer.

Arbetet med jämställt bemötande och allas lika värde är en del av det dagliga arbetet, men arbetslaget ser att det fortsatt finns behov av att stärka elevernas respekt för varandra och deras följsamhet till skolans ordningsregler.

Sammantaget bedömer arbetslaget att arbetet med de aktiva åtgärderna har bidragit till ökad trygghet och struktur, men att fortsatt utveckling behövs inom värdegrundsarbete,

gruppstärkande insatser, vuxennärvaro på raster samt ett mer enhetligt arbete kring regler och konsekvenser.

9. Skolans rutiner och grundläggande förhållningssätt

För att främja trygghet, trivsel och likabehandling arbetar all personal utifrån ett gemensamt förhållningssätt där elever bemöts med värme, respekt och höga förväntningar. Personalen arbetar kontinuerligt för att skapa goda relationer till eleverna och bidra till en trygg skolmiljö där alla känner sig sedda och inkluderade.

Skolan har gemensamma ordningsregler som synliggörs för elever och vårdnadshavare. I varje klass upprättas även trivselregler tillsammans med eleverna. Personalen arbetar med tydligt ledarskap, struktur och anpassningar för att skapa goda förutsättningar för lärande och studiero.

När konflikter, kränkningar eller andra händelser uppstår agerar skolans personal enligt skolans Plan mot kränkande behandling. Händelser dokumenteras, följs upp och vårdnadshavare informeras vid behov. Eleverna informeras om att alla vuxna på skolan har ansvar att agera om de får kännedom om att någon elev blivit utsatt.

Skolan arbetar också löpande med värdegrundsfrågor, relationer, inkludering och allas lika värde inom undervisning, mentorstid, fritidsverksamhet och övriga delar av skoldagen.

10. Mål och aktiva åtgärder för läsåret 2026-2027

Nedan följer skolans gemensamma mål för läsåret 2026-2027 och de aktiva åtgärder som är planerade för att öka skolans måloppfyllelse. Syftet med de aktiva åtgärderna är att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt främja trygghet och trivsel.

Mål 1. På skolan respekterar vi varandra.

Aktiva åtgärder:	Ansvar:
-Mentorstid används regelbundet för värdegrundsarbete och gruppstärkande aktiviteter.	Mentorer
-Kompissamtal genomförs kontinuerligt i mindre grupper på låg- och mellanstadiet.	Undervisande lärare
-Bråka smartare används återkommande på låg- och mellanstadiet för att stärka elevernas förmåga att hantera konflikter.	Arbetslagsledarna på låg- och mellanstadiet
-Arbetet med respektfullt språkbruk och bemötande prioriteras i alla årskurser.	Undervisande lärare

--	--

Mål 2. Eleverna följer de ordningsregler som finns.

Aktiva åtgärder:	Ansvar:
-Skolregler och trivselregler följs upp regelbundet på mentorstid, klassråd och elevråd.	Mentorer samt rektor
-Arbetslagen arbetar för ökad samsyn kring hur skolregler och konsekvenser tillämpas.	Arbetslagsledare
-Veckans mål används för att synliggöra och konkretisera skolans regler för eleverna.	All personal
	Mentorer

Mål 3. Alla elever har studiero på lektionerna.

Aktiva åtgärder:	Ansvar:
-Arbete med ljudnivå, arbetsro och gemensamma förväntningar fortsätter i alla verksamheter.	All personal
-Arbetslagen följer regelbundet upp studieron och identifierar behov av anpassningar eller stöd.	Arbetslagsledare
-Elevernas delaktighet i att skapa en god lärmiljö stärks genom samtal och återkommande reflektioner.	Mentorer

Mål 4. På skolan är ingen elev rädd för någon annan elev eller vuxen.

Aktiva åtgärder:	Ansvar:
-Fadderverksamhet och åldersövergripande aktiviteter utvecklas för att stärka gemenskap och trygghet mellan elever i olika åldrar.	Rektorer och arbetslagsledare
-Rastaktiviteter erbjuds regelbundet för att öka inkludering och skapa meningsfulla raster.	Rastvärdar
-Rastvärdarnas uppdrag tydliggörs för att säkerställa hög vuxennärvaro på platser och tider där behovet är störst.	Rektorer

Mål 5. De vuxna på skolan reagerar om de får reda på att någon varit elak mot en elev.

Aktiva åtgärder:	Ansvar:
-Arbetslagen fortsätter utveckla samverkan mellan skola, fritids och rastvärdar för att säkerställa att information om konflikter och kränkningar fångas upp och följs upp.	Arbetslagen
-Personalens kunskaper om dokumentation, uppföljning och hantering av kränkningar hålls levande genom återkommande dialog i arbetslagen.	All personal

Mål 6. Alla elever vet vem på skolan de kan prata med om någon har varit elak mot en elev.

Aktiva åtgärder:	Ansvar:
-Mentorer och övrig personal arbetar aktivt med att stärka relationerna till eleverna.	All personal
-Information om vart elever kan vända sig vid oro, konflikter eller kränkningar ges återkommande under läsåret.	Mentorer
-Mentorstid används för att stärka elevernas trygghet i kontakten med skolans vuxna.	Mentorer

Mål 7. Alla elever behandlas lika oavsett kön, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, funktionsvariation och ålder.

Aktiva åtgärder:	Ansvar:
-Arbetet med allas lika värde integreras i undervisning, mentorstid och fritidsverksamhet.	Alla pedagoger
-Personalen reflekterar kontinuerligt över bemötande, delaktighet och inkludering för att säkerställa att elever ges likvärdiga möjligheter och förutsättningar.	All personal
-Värdegrundsaktiviteter genomförs med fokus på respekt, empati, inkludering och förståelse för olikheter.	All personal

11. Uppföljning och utvärdering

Planen mot kränkande behandling och dess åtgärder utvärderas under läsåret av arbetslagen. Eventuella förändringar skrivs i de protokoll som förs vid möten. Elever och föräldrar genomför en enkät under våren 2027. Personalen kommer att utvärdera

åtgärderna i sin helhet under maj/juni 2027. Därefter skrivs en ny plan mot kränkande behandling inför nästkommande läsår.